

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. декана
юридичного факультету

Наталі МОСКАЛЮК

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
новітніх освітніх технологій

Святослав ПИТЕЛЬ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни "ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)"

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань: 08 Право

спеціальність: 081 Право

освітньо-професійна програма: "Право"

Кафедра цивільного права і процесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінг КПЗ	Самост. робота студ.	Разом	Екзамен, Залік
Денна	3	5	28	28	1	1	2	60	Екзамен, 5
Заочна	3	5,6	8	4	-	-	48	60	Екзамен, 6

Тернопіль – ЗУНУ
2023

31.08.2023
[Signature]

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ (протокол № 9 від «26» травня 2021 р.).

Робочу програму склала завідувач кафедри, д.ю.н., професор Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного права і процесу, протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри д.ю.н., професор Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 081 Право, протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Голова групи
забезпечення спеціальності Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

Гарант ОП Наталія ЧУДИК

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»**

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

Дисципліна – Цивільне право (особлива частина)	Галузь спеціальність, знань, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 2	Галузь знань: 08 Право	Статус дисципліни – нормативна Цикл професійної підготовки Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність: 081 Право	Рік підготовки <i>Денна – 3</i> <i>Заочна - 3</i> Семестр <i>Денна – 5</i> <i>Заочна – 5,6</i>
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 28 год.</i> <i>Заочна - 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 28 год.</i> <i>Заочна - 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 60 год.		Самостійна робота: <i>Денна – 2 год</i> <i>Заочна - 48 год.</i> Тренінг, КПЗ: <i>Денна – 1 год.</i> Індивідуальна робота – 1 год
Тижневих годин – 4,2 год.з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен.

2. МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

2.1. Мета вивчення дисципліни «Цивільне право (особлива частина)»

Метою вивчення дисципліни «Цивільне право (особлива частина)» є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок застосування норм, які регулюють договірні та недоговірні зобов'язання, загальні положення спадкового права.

2.2. Завдання вивчення дисципліни «Цивільне право (особлива частина)».

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право (особлива частина)» є:

- ✓ формування у студентів цілісної системи теоретичних знань про договірні та недоговірні зобов'язання, загальні положення спадкового права;
- ✓ засвоєння студентами основних термінів та понять цивільного права;
- ✓ поглиблене вивчення цивільного законодавства, що регулює зобов'язальні та спадкові правовідносини;
- ✓ набуття умінь тлумачити чинне цивільне законодавство;
- ✓ вироблення у студентів умінь визначати юридичну характеристику цивільно-правових договорів;
- ✓ вироблення навичок застосовувати на практиці норми цивільного права;
- ✓ формування навичок розв'язання практичних ситуацій, складання проектів договорів та інших правочинів для їх використання у майбутній професійній діяльності;
- ✓ аналіз судової практики в сфері договірних та недоговірних зобов'язань, спадкового права.
- ✓

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Цивільне право (особлива частина)»:

- ✓ СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- ✓ СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- ✓ СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
- ✓ СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.
- ✓ СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

2.4. Передумови вивчення дисципліни «Цивільне право (особлива частина)»

Вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право (особлива частина)» здійснюється на основі здобутих студентами знань з навчальних дисциплін: «Теорія держави і права», «Інформаційні технології в праві», «Конституційне право», «Трудове право», «Цивільне право (загальна частина)». Це дає можливість більш ґрунтовно досліджувати основні категорії та зміст договірних та недоговірних зобов'язань, загальні положення спадкового права.

2.5. Результати навчання дисципліни «Цивільне право (особлива частина)»:

- ✓ РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- ✓ РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
- ✓ РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
- ✓ РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

Змістовий модуль 1. Договори про надання послуг.

Тема 1. Загальні положення про договір про надання послуг.

Договір про надання послуг. Виконання договору про надання послуг. Плата за договором про надання послуг. Відшкодування виконавцеві фактичних витрат за договором про безоплатне надання послуг. Строк договору про надання послуг. Відповідальність виконання за порушення договору про надання послуг. Розірвання договору про надання послуг.

Тема 2. Договори перевезення.

Загальні положення про перевезення. Договір перевезення вантажу. Договір перевезення пасажирів та багажу. Права пасажирів. Договір чартеру (фрахтування). Перевезення у прямому змішаному сполученні. Довгостроковий договір. Перевезення транспортом загального користування. Провізні плати. Надання транспортних засобів і пред'явлення вантажу до перевезення. Завантаження та вивантаження вантажу. Строк доставки вантажу, пасажирів, багажу, пошти. Відповідальність за зобов'язаннями, що випливають із договору перевезення. Відповідальність перевізника за ненадання транспортного засобу і відповідальність відправника за невикористання наданого транспортного засобу. Відповідальність перевізника за затримку відправлення пасажирів та порушення строку доставлення пасажирів до пункту призначення. Відповідальність перевізника за прострочення доставки вантажу. Відповідальність перевізника за втрату, нестачу, псування або пошкодження вантажу, багажу, пошти. Пред'явлення претензій і позовів, що випливають із договору перевезення. Позови щодо перевезення у закордонному сполученні. Страхування вантажів, пасажирів і багажу. Відповідальність перевізника за шкоду, завдану каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю пасажирів.

Тема 3. Договір транспортного експедирування.

Договір транспортного експедирування. Форма договору транспортного експедирування. Плата за договором транспортного експедирування. Виконання договору транспортного експедирування. Документи та інша інформація, що надаються експедиторові. Відповідальність експедитора за договором транспортного експедирування. Відмова від договору транспортного експедирування.

Тема 4. Поняття та загальна характеристика договору зберігання.

Договір складського зберігання. Спеціальні види зберігання.

Договір зберігання. Форма договору зберігання. Строк зберігання. Правові наслідки відмови поклажодавця від передання речі на зберігання. Обов'язок прийняття річ на зберігання. Зберігання речей в, визначених родовими ознаками. Обов'язок зберігача щодо забезпечення схоронності речі. Виконання договору зберігання. Користування річчю, переданою на зберігання. Зміна умов зберігання. Плата за зберігання. Відшкодування витрат на зберігання. Обов'язок поклажодавця забрати річ після закінчення строку зберігання. Обов'язок зберігача повернути річ. Відповідальність зберігача за втрату (нестачу) або пошкодження речі. Відшкодування збитків, завданих поклажодавцеві. Відшкодування збитків, завданих зберігачеві. Повернення речі на вимогу поклажодавця. Зберігання за законом. Застосування загальних положень про зберігання до окремих його видів.

Поняття товарного складу. Договір складського зберігання. Зберігання речей, визначених родовими ознаками, з правом розпоряджання ними. Огляд товару. Зміна умов

зберігання та стан товару. Складські документи. Подвійне складське свідоцтво. Права володіння складського та заставного свідоцтва. Передання складського та заставного свідоцтва. Просте складське свідоцтво. Видача товару за подвійним складським свідоцтвом.

Зберігання речі у ломбарді. Продаж речі, яку покладавець не забрав з ломбарду. Зберігання цінностей у банку. Договір про надання індивідуального банківського сейфа, що охороняється банком. Договір про надання індивідуального банківського сейфа, що не охороняється банком. Зберігання речей у камерах схову організацій, підприємств транспорту. Зберігання речей у гардеробі організації. Зберігання речей пасажира під час його перевезення. Зберігання речей у готелі. Зберігання речей, що є предметом спору. Зберігання автотранспортних засобів. Договір охорони.

Тема 5. Договір страхування.

Договір страхування. Предмет договору страхування. Форма договору страхування. Істотні умови договору страхування. Момент набрання чинності договором страхування. Сторони у договорі страхування. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Співстрахування. Договір перестрахування. Обов'язки страховика. Обов'язки страхувальника, Умови та порядок здійснення страхової виплати. Відмова від здійснення страхової виплати. Відповідальність страховика. Перехід до страховика прав страхувальника щодо особи, відповідальної за завдані збитки. Зміна страхувальника – фізичної особи і у договорі страхування. Наслідки припинення юридичної особи – страхувальника. Наслідки визнання страхувальника – фізичної особи недієздатною або обмеження її цивільної дієздатності. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування. Обов'язкове страхування.

Тема 6. Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном.

Договір доручення. Строк договору доручення. Право повіреного на плату. Зміст доручення. Виконання доручення. Особисте виконання договору доручення. Обов'язки повіреного. Обов'язки довірителя. Припинення договору доручення. Наслідки припинення договору доручення. Обов'язки спадкоємця повіреного та ліквідатора юридичної особи – повіреного.

Договір комісії. Умови договору комісії. Комісійна плата. Виконання договору комісії. Субкомісія. Виконання договору, укладеного з комісіонером з третьою особою. Відступ від вказівок комітента. Право власності комітента. Право комісіонера на при тримання речі. Право комісіонера на відрахування з грошових коштів, що належать комітентові. Обов'язок комісіонера зберігати майно комітента. Звіт комісіонера. Прийняття комітентом виконання за договором комісії. Право комісіонера на відшкодування витрат, зроблених ним у зв'язку з виконанням договору комісії. Право комітента на відмову від договору комісії. Право комісіонера на відмову від договору комісії. Наслідки смерті фізичної особи або припинення юридичної особи – комісіонера. Особливості окремих видів комісії.

Тема 7. Договір позики. Кредитний договір.

Договір позики. Форма договору позики. Проценти за договором позики. Обов'язок позичальника повернути позику. Наслідки порушення договору позичальником. Оспорювання договору позики. Забезпечення виконання зобов'язання позичальником. Новація боргу у позикове зобов'язання.

Кредитний договір. Форма кредитного договору. Відмова від надання або одержання кредиту. Комерційний кредит.

Тема 8. Договір банківського вкладу. Договір банківського рахунка.

Договір банківського вкладу. Форма договору банківського вкладу. Види банківських вкладів. Проценти на банківський вклад. Внесення грошових коштів на рахунок вкладника іншою особою. Договір банківського вкладу на користь третьої особи. Ощадна книжка. Ощадний (депозитний) сертифікат. Договір банківського рахунка. Укладення договору банківського рахунка. Операції за рахунком, що виконуються банком. Кредитування рахунка. Проценти за користування коштами, що знаходяться на рахунку. Підстави списання грошових коштів з рахунка. Черговість списання грошових коштів з рахунка. Правові

наслідки неналежного виконання банком операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпоряджання рахунком. Розірвання договору банківського рахунка. Банківська таємниця.

Тема 9. Договір факторингу. Договір про спільну діяльність.

Поняття договору факторингу. Предмет договору факторингу. Сторони у договорі факторингу. Недійсність заборони відступлення права грошової вимоги. Відповідальність клієнта перед фактором. Виконання боржником грошової вимоги факторові. Наступне відступлення права грошової вимоги. Права фактора. Зустрічні вимоги боржника. Захист прав боржника.

Договір про спільну діяльність. Форма та умови договору про спільну діяльність. Договір простого товариства. Вклади учасників. Спільне майно учасників. Ведення спільних справ учасників. Право учасника на інформацію. Спільні витрати та збитки учасників. Відповідальність учасників за спільними зобов'язаннями. Розподіл прибутку. Виділ частки учасника на вимогу його кредитора. Припинення договору простого товариства. Відмова учасника від подальшої участі в договорі простого товариства та розірвання договору. Відповідальність учасника, щодо якого договір простого товариства припинений.

Змістовий модуль 2. Недоговірні зобов'язання.

Тема 10. Публічна обіцянка винагороди.

Право на публічну обіцянку винагороди без оголошення конкурсу. Зміст завдання. Строк (термін) виконання завдання. Зміна умов публічної обіцянки винагороди. Правові наслідки виконання завдання. Припинення зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. Право на оголошення конкурсу. Умови конкурсу. Зміна умов конкурсу. Відмова від проведення конкурсу. Переможець конкурсу. Особливості оцінювання результатів інтелектуальної, творчої діяльності, які подані на конкурс. Права переможця конкурсу. Повернення учаснику конкурсу речі, поданої на конкурс.

Тема 11. Вчинення дій в майнових інтересах особи без її доручення. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи.

Право на вивчення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Надання звіту про вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Відшкодування витрат, понесених особою у зв'язку із вчиненням нею дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.

Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи.

Тема 12. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Наслідки не усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок не усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Загальні положення про зобов'язання у зв'язку з набуттям збереження майна без достатньої правової підстави. Повернення в натурі безпідставно набутого майна. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.

Тема 13. Зобов'язання з відшкодування шкоди.

Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду. Відшкодування моральної шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи. Відшкодування шкоди завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист. Відшкодування шкоди завданої прийняттям закону про припинення права власності на певне майно. Відшкодування шкоди завданої у стані крайньої необхідності. Відшкодування юридичною або фізичною особою

шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади або органом місцевого самоврядування. Відшкодування шкоди, завданої посадовою або службовою особою органу державної влади або органом місцевого самоврядування. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади або органом місцевого самоврядування у сфері нормотворчої діяльності. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду. Відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою особою.

Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою. Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою після набуття нею повної цивільної дієздатності. Відшкодування шкоди, завданої кількома малолітніми особами. Відшкодування шкоди, завданої кількома неповнолітніми особами. Відшкодування шкоди батьками, позбавленими батьківських прав. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною фізичною особою. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок взаємодії кількох джерел підвищеної небезпеки. Відшкодування ядерної шкоди. Відшкодування шкоди, завданої спільно кількома особами. Право зворотної вимоги до винної особи. Способи відшкодування шкоди, завданої майну потерпілого. Урахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоди. Відшкодування шкоди особою, яка застрахувала свою цивільну відповідальність. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Змістовий модуль 3.

Спадкове право.

Тема 14. Загальні положення спадкового права.

Поняття спадкування. Види спадкування. Склад спадщини. Права та обов'язки особи, які не входять до складу спадщини. Відкриття спадщини. Місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Право на спадкування. Усунення від права на спадкування. Особливості спадкування окремих видів майна.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

Денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Тренінг, КППЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Договори про надання послуг						
Тема 1. Загальні положення про договір про надання послуг.	2	2	1	1	1	усне опитування, тестування, кейси
Тема 2. Договори перевезення	2	2				усне опитування, тестування, кейси
Тема 3. Договір транспортного експедирування.	2	2				усне опитування, тестування, кейси
Тема 4. Поняття та загальна характеристика договору зберігання. Договір складського зберігання. Спеціальні види зберігання.	2	2				усне опитування, тестування, кейси

Тема 5. Договір страхування.	2	2				усне опитування, тестування, кейси
Тема 6. Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном.	2	2				усне опитування, тестування, кейси
Тема 7. Договір позики. Кредитний договір.	2	2				усне опитування, тестування, кейси
Тема 8. Договір банківського вкладу. Договір банківського рахунка.	2	2				усне опитування, тестування, кейси
Тема 9. Договір факторингу. Договір про спільну діяльність.	2	2				усне опитування, тестування, кейси
Змістовий модуль 2. Недоговірні зобов'язання						
Тема 10. Публічна обіцянка винагороди.	2	2				усне опитування, тестування, кейси
Тема 11. Вчинення дій в майнових інтересах особи без її доручення. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи.	2	2	1			усне опитування, тестування, кейси
Тема 12. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.	2	2				усне опитування, тестування, кейси
Тема 13. Зобов'язання з відшкодування шкоди.	2	2				усне опитування, тестування, кейси
Змістовий модуль 3. Спадкове право						
Тема 14. Загальні положення спадкового права	2	2				усне опитування, тестування, кейси
Разом	28	28	2	1	1	

Заочна форма навчання

Назва теми	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Договори про надання послуг				
Тема 1. Загальні положення про договір про надання послуг.	2	2	4	усне опитування, тестування, кейси
Тема 2. Договори перевезення			4	
Тема 3. Договір транспортного експедитування.			4	
Тема 4. Поняття та загальна характеристика договору зберігання. Договір складського зберігання. Спеціальні види зберігання.	2	4		

Тема 5. Договір страхування.			4	
Тема 6. Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном.			4	
Тема 7. Договір позики. Кредитний договір.			4	
Тема 8. Договір банківського вкладу. Договір банківського рахунка.			4	
Тема 9. Договір факторингу. Договір про спільну діяльність.			4	
Змістовий модуль 2. Недоговірні зобов'язання				
Тема 10. Публічна обіцянка винагороди.			2	усне опитування, тестування, кейси
Тема 11. Вчинення дій в майнових інтересах особи без її доручення. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи.	2	2	2	
Тема 12. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.			2	
Тема 13. Зобов'язання з відшкодування шкоди.			4	
Змістовий модуль 3. Спадкове право				
Тема 14. Загальні положення спадкового права	2		2	
Разом	8	4	48	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

Змістовий модуль 1. Договори про надання послуг.

Практичне заняття № 1.

Тема: Загальні положення про договір про надання послуг.

Мета: вивчити особливості правового регулювання договору про надання послуг.

Питання для обговорення:

1. Поняття та юридична характеристика договору про надання послуг.
2. Істотні умови договору про надання послуг.
3. Особливості виконання договору про надання послуг.
4. Відповідальність виконання за порушення договору про надання послуг.
5. Розірвання договору про надання послуг.

Практичне заняття № 2.

Тема: Договори перевезення.

Мета: з'ясувати особливості договорів перевезення вантажу, пасажирів та багажу.

Питання для обговорення:

1. Поняття, види та загальні положення про договори перевезення.
2. Поняття та юридична характеристика договору перевезення вантажу
3. Сторони договору перевезення вантажу, їхні права та обов'язки
4. Істотні умови договору перевезення вантажу.
5. Поняття та юридична характеристика договору перевезення пасажирів та багажу.

6. Сторони договору перевезення пасажирів та багажу, їхні права та обов'язки.
7. Істотні умови договору перевезення пасажирів та багажу.
6. Договір чартеру (фрахтування).
7. Відповідальність за зобов'язаннями, що випливають із договору перевезення.

Практичне заняття № 3.

Тема: Договір транспортного експедирування.

Мета: вивчити правове регулювання договірних відносин транспортного експедирування.

Питання для обговорення:

1. Поняття та правова характеристика договору транспортного експедирування.
2. Сторони договору транспортного експедирування.
3. Істотні умови договору транспортного експедирування.
3. Права та обов'язки сторін договору транспортного експедирування.
4. Відповідальність експедитора за договором транспортного експедирування.

Практичне заняття № 4.

Тема: Поняття та загальна характеристика договору зберігання. Договір складського зберігання. Спеціальні види зберігання.

Мета: вивчити правове регулювання договірних відносин зберігання.

Питання для обговорення:

1. Поняття та юридична характеристика договору зберігання, його види
2. Сторони договору зберігання. Професійний зберігач.
3. Істотні умови договору зберігання.
4. Права та обов'язки сторін договору зберігання.
5. Відповідальність зберігача за втрату (нестачу) чи пошкодження речі.
6. Зберігання на товарному складі.
7. Спеціальні види зберігання.
8. Договір охорони.

Практичне заняття № 5.

Тема: Договір страхування.

Мета: вивчити правове регулювання договірних відносин страхування.

Питання для обговорення:

1. Поняття та юридична характеристика договору страхування. Форми та види страхування.
2. Сторони у договорі страхування.
3. Форма договору страхування. Момент набрання чинності договором страхування.
4. Істотні умови договору страхування.
5. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Співстрахування. Договір перестрахування.
6. Обов'язки страховика. Обов'язки страхувальника.
7. Відповідальність сторін за порушення умов договору страхування.
8. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування.

Практичне заняття № 6.

Тема: Договір доручення. Договір комісії. Договір управління майном.

Мета: вивчити особливості договірних відносин доручення та комісії.

Питання для обговорення:

1. Поняття та юридична характеристика договору доручення.
2. Сторони договору доручення.
3. Істотні умови договору доручення.
4. Права та обов'язки сторін.
5. Припинення договору доручення. Наслідки припинення договору доручення.
6. Поняття та юридична характеристика договору комісії.
7. Сторони договору комісії.
9. Істотні умови договору комісії.
10. Права та обов'язки сторін договору комісії.

11. Поняття та юридична характеристика договору управління майном.
12. Істотні умови договору управління майном.
13. Сторони договору управління майном, їхні права та обов'язки.
14. Припинення договору управління майном.

Практичне заняття № 7.

Тема: Договір позики. Кредитний договір.

Мета: вивчити особливості договору позики та кредитного договору.

Питання для обговорення:

1. Поняття та юридична характеристика договору позики.
2. Сторони договору позики, їхні права та обов'язки.
3. Істотні умови договору позики. Форма договору позики.
4. Новація боргу у позикове зобов'язання.
5. Поняття та юридична характеристика кредитного договору.
6. Сторони кредитного договору, їхні права та обов'язки.
7. Проценти за кредитним договором
8. Комерційний кредит.

Практичне заняття № 8.

Тема: Договір банківського вкладу. Договір банківського рахунка.

Мета: вивчити особливості договору банківського вкладу та договору банківського рахунка.

Питання для обговорення:

1. Поняття та юридична характеристика договору банківського вкладу (депозиту).
2. Сторони договору банківського вкладу (депозиту).
3. Істотні умови договору банківського вкладу (депозиту).
4. Форма договору банківського вкладу.
5. Права та обов'язки сторін договору банківського вкладу (депозиту).
6. Проценти на банківський вклад.
7. Поняття та юридична характеристика договору банківського рахунка.
8. Сторони договору банківського рахунка.
9. Істотні умови договору банківського рахунка. Проценти за користування коштами, що знаходяться на рахунку.
10. Права та обов'язки сторін договору банківського рахунка.
11. Розірвання договору банківського рахунка.
12. Банківська таємниця.

Практичне заняття № 9.

Тема: Договір факторингу. Договір простого товариства.

Мета: вивчити особливості договору факторингу та договору простого товариства.

Питання для обговорення:

1. Поняття та юридична характеристика договору факторингу.
2. Істотні умови договору факторингу.
3. Сторони договору факторингу, їхні права та обов'язки.
4. Загальна характеристика договору про спільну діяльність.
5. Договір простого товариства.

Змістовий модуль 2. Недоговірні зобов'язання.

Практичне заняття № 10.

Тема: Публічна обіцянка винагороди.

Мета: вивчити загальні положення про публічну обіцянку винагороди.

Питання для обговорення:

1. Поняття та види недоговірних зобов'язань
2. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу.
3. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу.

Практичне заняття № 11.

Тема: Вчинення дій в майнових інтересах особи без її доручення. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи.

Мета: вивчити загальні положення про вчинення дій в майнових інтересах особи без її доручення, рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи.

Питання для обговорення:

1. Право на вивчення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
2. Надання звіту про вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
3. Відшкодування витрат, понесених особою у зв'язку із вчиненням нею дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.
4. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи.
5. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи.

Практичне заняття № 12.

Тема: Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майна юридичної особи. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Мета: вивчити загальні положення про: створення загрози життю, здоров'ю майна фізичної особи або майна юридичної особи; набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.

Питання для обговорення:

1. Усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
2. Наслідки неусунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
3. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок не усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
4. Загальні положення про зобов'язання у зв'язку з набуттям збереження майна без достатньої правової підстави.
5. Повернення в натурі безпідставно набутого майна.
6. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.
7. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню.

Практичне заняття № 13.

Тема: Зобов'язання з відшкодування шкоди.

Мета: з'ясувати поняття, значення та види зобов'язань з відшкодування шкоди.

Питання для обговорення:

1. Поняття і значення зобов'язань з відшкодування шкоди.
2. Деліктна відповідальність: поняття, зміст, підстави.
3. Окремі (спеціальні) випадки відповідальності за завдання шкоди:
  - відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою у разі здійснення нею права на самозахист та в стані крайньої необхідності;
  - відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою;
  - відшкодування шкоди, завданої органами публічної влади, їх службовими чи посадовими особами;
  - відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду;
  - відшкодування шкоди, завданої малолітніми, неповнолітніми, недієздатними фізичними особами, фізичними особами, цивільна дієздатність яких обмежена, та фізичними особами, які не усвідомлювали значення своїх дій та (або) не могли керувати ними;
  - відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки;
  - відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю;

- відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Практичне заняття № 14.

Тема: Загальні положення спадкового права.

Мета: з'ясувати загальні положення про спадкування.

Питання для обговорення:

1. Поняття спадкування.
2. Види (підстави) спадкування.
3. Спадщина, її склад. Права та обов'язки особи, які не входять до складу спадщини.
4. Час і місце відкриття спадщини.
5. Спадкоємці. Право на спадкування. Усунення від права на спадкування.
6. Спадкування окремих видів майна.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

Комплексне практичне індивідуальне завдання виконується студентом під керівництвом викладача протягом навчального семестру. Форма виконання – письмова. Структура роботи: титульна сторінка з вказівкою назви навчального закладу, теми роботи, прізвища виконавця, наукового керівника; план роботи; вступ; основна частина (2-4 розділи); висновки; список використаних джерел. Робота виконується в друкованому варіанті на аркушах А4, обсягом до 25 сторінок.

Оцінка комплексного практичного індивідуального завдання визначається рівнем виконання роботи та знаннями студента, продемонстрованими на захисті КППЗ.

Варіанти тем КППЗ з дисципліни «Цивільне право (особлива частина)»:

1. Договори про надання послуг як самостійна група договорів в цивільному праві України.
2. Основні тенденції діджиталізації в договірних зобов'язаннях.
3. Цивільно-правова природа смарт-контрактів та їх особливості.
4. Правова природа електронних платформ, на яких здійснюється укладення договорів.
5. Криптовалюта як предмет договору купівлі-продажу.
6. Карбування та продаж NFT як нерегульований вид цивільних відносин.
7. Робототехніка як можливий суб'єкт у договірних зобов'язаннях.
8. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності як правочин.
9. Ліцензійний договір.
10. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
11. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
12. Договір комерційної концесії.
13. Договір перевезення вантажу.
14. Договір перевезення пасажирів та багажу.
15. Договір чартеру (фрахтування).
16. Договір транспортного експедирування.
17. Договір складського зберігання.
18. Договір страхування.
19. Договір доручення.
20. Договір комісії.
21. Договір управління майном.
22. Договір позики.
23. Кредитний договір.
24. Договір банківського вкладу.
25. Договір банківського рахунка.
26. Договір факторингу.
27. Договір комерційної концесії.
28. Договір простого товариства.
29. Відшкодування моральної шкоди.
30. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

№ п/п	Тематика та зміст самостійної роботи	Форма представлення
	Опрацювання лекційного матеріалу, законодавчих та нормативних актів, навчальної літератури, спеціальних джерел інформації. Підготовка тез, доповідей, есе, кейсів за тематичними напрямками	
1.	Загальні положення про договір про надання послуг.	Підготовка тез, доповідей, есе, кейсів з проблемних питань
2.	Договори перевезення	
3.	Договір транспортного експедирування.	
4.	Поняття та загальна характеристика договору зберігання. Договір складського зберігання.	
5.	Спеціальні види зберігання.	
6.	Договір страхування.	
7.	Договір доручення. Договір комісії.	
8.	Договір управління майном.	
9.	Договір позики.	
	Кредитний договір.	
10.	Договір банківського вкладу.	
	Договір банківського рахунка.	
11.	Договір факторингу.	
	Договір про спільну діяльність.	
12.	Публічна обіцянка винагороди.	
13.	Вчинення дій в майнових інтересах особи без її доручення. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної особи або юридичної особи.	
14.	Створення загрози життю, здоров'ю майна фізичної особи або майна юридичної особи. Набуття, збереження майна без достатньої правової підстави.	
15.	Зобов'язання з відшкодування шкоди.	
16.	Загальні положення спадкового права	

Самостійна робота є основним способом засвоєння студентами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочих планах у межах установленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій викладача, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою, а також засобами самоконтролю (тестами, ситуаційними завданнями).

8. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

Тренінг з дисципліни «Цивільне право (особлива частина)» проводиться у навчальному процесі підготовки бакалаврів права з метою вироблення практичних навичок роботи у команді, розвитку здатності прогнозувати поведінку інших учасників та освоєння методів групової комунікації при вирішенні завдань щодо практичного застосування норм договірного та спадкового права.

Порядок проведення тренінгу:

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у колективі студентів, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.

3. **Практична частина** реалізується шляхом виконання завдань у групах студентів з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.

4. **Підведення підсумків.** Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу:

1. Складання проектів договорів про надання послуг.
2. Складання та оформлення заповіту за чинним законодавством України.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У навчальному процесі використовуються: лекції, практичні заняття, групова робота, комунікативні техніки, а також методи опитування, тестування, розв'язування кейсів, ділові ігри тощо.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

У процесі вивчення дисципліни “Цивільне право (особлива частина)” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування;
- стандартизовані тести;
- кейсові завдання;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Цивільне право (особлива частина)” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту*:

(%)

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4	Разом
20%	20%	20%	40%	100 %
1. Опитування під час занять (Тема 1-7 по 5 балів) = 35 балів. 2. Письмова робота = 65 балів.	1. Опитування під час занять (Тема 8-14 по 5 балів) = 35 балів. 2. Письмова робота = 65 балів.	1. Активна участь у тренінгах = 20 балів. 2. Написання КППЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів. 3. Захист КППЗ = 30 балів.	1. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали) = 20 балів. 2. Теоретичне запитання = 30 балів. 3. Практичне завдання = 50 балів.	

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА «ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА)»

№	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор EPSON EB-S05	1-14
2.	Прикладне програмне забезпечення загального призначення (засоби Microsoft Office)	1-14
3.	Використання Інтернет-ресурсів: 1. www.rada.gov.ua – Офіційний сайт Верховної Ради України. 2. www.kmu.gov.ua – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. 3. www.minjust.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства юстиції України. 4. www.court.gov.ua – Офіційний портал Судової влади України. 5. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського 6. www.court.gov.ua/reyestri-ta-sistemi – Державний реєстр судових рішень	1-14

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові акти:

- Конституція України. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 20.08.2023).
- Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 20.08.2023).
- Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 20.08.2023).
- Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14> (дата звернення: 20.08.2023).
- Сімейний кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 20.08.2023).
- Про будівельні норми: Закон України від 05.11.2009 № 1704-VI. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17> (дата звернення: 20.08.2023).

7. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15> (дата звернення: 20.08.2023).

8. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. Офіційний веб-портал Верховної ради України: нормативно-правові акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12> (дата звернення: 20.08.2023).

9. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text> (дата звернення: 20.08.2023).

Література:

10. Базан І. Відмежування договору поставки та договорів з надання послуг // Правова система України в умовах європейської інтеграції : погляд студентської молоді : зб. тез доп. IV Міжнар. студ. наук. конф. [м. Тернопіль, 15 травня 2020 р.] / редкол. : С. В. Банах, А. В. Грубінко, О. Є. Гомотюк [та ін.]. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. С. 149-151.

11. Вавженчук С. До питання класифікації договорів на односторонні та взаємні, відплатні безвідплатні. Підприємництво, господарство і право. 2021. № 6. С.5-9.

12. Васильєва В. А. Проблеми регулювання цивільно-правового договору: теоретичні та практичні аспекти. Право України. 2019. № 2. С. 14-24.

13. Верес І. Правова природа смарт-договору. Підприємництво, господарство і право, 2020. № 9. С. 15-18.

14. Гавінська О. А. Правове регулювання посвідчення договору довічного утримання (догляду). Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2019. №1. С. 201-215.

15. Гамбург І. А., Гамбург С. Л. Реалізація принципу свободи під час укладання договору, не передбаченого законом. Приватне та публічне право. 2019. № 4 С. 42-45.

16. Гриняк А. Б. Систематизація та характеристика договорів підряду: окремі питання оновлення глави 61 цивільного кодексу України. Нове українське право. 2021. №1. С. 14-21.

17. Гриняк А. Б., Пленюк М. Д., Крупчан О. Д. Договірне регулювання приватноправових відносин в умовах євроінтеграційних процесів в Україні. Право України. 2019. № 2. С. 25-43.

18. Гриняк А. Б.. Оновлення загальних положень про договірні зобов'язання: удосконалення приватноправових відносин у громадянському суспільстві. Нове українське право, 2021. № 3. С.22-28.

19. Гудима М. М. Перехід права власності на підставі договору купівлі-продажу: декілька правових нюансів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2021. №63. С.130-135.

20. Гуцуляк В. К. Сторони договору підряду на проведення пошукових робіт та особливості їх взаємодії. Нове українське право. 2021. № 4. С. 14-19.

21. Довгерт А. С. Рекодифікація Цивільного кодексу України: основні чинники і передумови для старту. Право України. 2019. № 1. С. 27 – 41.

22. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб./ О.В. Дзера. К.: Юрінком Інтер, 2021. 1200 с.

23. Донченко О. Особливості договору міни (бартеру). Діловодство. 2019. № 3. С. 64-68.

24. Карпенко Р. В., Бакай І. П., Риженко Д. В. Сутність договору лізингу як різновиду договору найму. Право і суспільство. Сер. Цивільне право і цивільний процес. 2020. №6. С.34-38.

25. Комнатний С. Проблемні питання правового регулювання найму (оренди) житла державної і комунальної форм власності. Наукові перспективи (Naukovi perspektivi). 2022. № 9 (27).

26. Концепція оновлення Цивільного кодексу України. Київ: Видавничий дім «АртЕк», 2020. 128 с.

27. Кот О.О., Гриняк А. Б. Господарський кодекс України: скасувати, не можна залишити. Нове українське право. 2023. № 1. С. 11-19.

28. Кот О.О. Оновлення Цивільного кодексу України як запорука ефективної взаємодії держави та суспільства. Вісник Національної академії правових наук України. 2021. Том

28 (1). С. 106 – 114.

29. Кот О.О. Перехід прав кредитора до третіх осіб як зміна осіб у зобов'язанні: загальні питання. Нове українське право. 2021. № 2. С. 22-26.
30. Кохановська О. В. Розвиток доктрини немайнових відносин в Україні. Право України. 2019. № 1. С. 93 – 104.
31. Кузнецова Н. С. Інститут цивільно-правової відповідальності у вітчизняній та зарубіжній цивілістичній доктрині. Право України. 2019. № 1. С. 186-203.
32. Лічман Л. Г. Пропозиції щодо удосконалення Цивільного кодексу України (на прикладі книги 1), практики його застосування під час рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України. Одинадцяті юридичні диспути з актуальних проблем приватного права, присвячені пам'яті Є. В. Васковського (до 25-річчя заснування економіко-правового факультету) : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 26 травня 2023 р.) [Електронне видання] / відповід. ред. В. І. Труба, упор. А. Л. Святошнюк ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, економ.-прав. ф-т. Одеса : Фенікс, 2023. 154 с. С.80 – 82.
33. Лукасевич-Крутник І. С. Теоретичні засади правового регулювання договірних відносин з надання транспортних послуг у цивільному праві України: монографія. Тернопіль, 2019. 474 с.
34. Майданик Р. А. Вчення про методологію приватного (цивільного) права України. Загальні положення. Право України. 2019. № 1. С. 58 – 74.
35. Міліщук Н. С. Окремі проблеми правового регулювання укладення договору купівлі-продажу (на основі аналізу прикладів із судової практики). Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2021. № 64. С 151-153.
36. Надьон В. В. Цивільно-правовий аспект розмежування договору позички від інших видів договорів (позика, дарування, найм транспортного засобу, житла, договір прокату, комерційної концесії). Аналітично-порівняльне правознавство. 2021. №4. С.64-70.
37. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / За ред. Дзера О. В., Луць В. В. Кузнецова Н. С. К.: Юрінком Інтер, 2019. Т. I, Т. II.
38. Огляд прецедентного права Суду Європейського Союзу у сферах, що регулюються Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. URL: <https://eu-ua.org/sites/default/files/imce/ohliad-pretседentnoho-prava-sudu-yevropeiskogo-soiuzu-sferi-shcho-rehuliuuutsia-uhodoiu-pro-asotsiatsiiu.pdf> (дата звернення: 20.08.2023).
39. Оновлення договірних регулювань приватноправових відносин в Україні: монографія/ за заг. ред. А.Б. Гриняка, О. О. Кота, М. Д. Пленюк. Київ: НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2020. 488 с.
40. Паламарчук О. Застосування та оформлення бартерного договору на практиці. Діловодство. 2019. № 6. С. 49-53.
41. Пилипенко С. Особливості правового регулювання відносин за договором, укладеним в електронній формі. Підприємство, господарство і право. 2020. №8. С. 48-53.
42. Пленюк М. Д. Договір купівлі-продажу в умовах реформування цивільного законодавства. Нове українське право. 2021. №1. С.41-48.
43. Рекодифікація цивільного законодавства України в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, Н.Ю. Голубева, І. В. Давидова, В.М. Єрмоленко; ред. Є. О.Харитонов, О. І.Харитонova. Київ: Норма права, 2020. 347 с.
44. Реформування юридичної освіти: виклики часу. Збірник статей до ювілею доктора юридичних наук, професора Наталії Семенівни Кузнецової / відп. Ред. О.В. Кохановська та О.О. Кот. – К.: ПрАТ «Юридична практика», 2019. 528 с.
45. Слободська І.А. Договір будівельного підяду як регулятор відносин в сфері будівництва // Інноваційний розвиток правової науки в умовах модернізації суспільства: X Міжнародна науково-практична конференція, 28 лютого 2020 р., м.Київ: зб. доп. К.: НАУ, 2020. С. 167-169.
46. Списибо-Фатєєва І. В. Про концептуальні засади реформування викладання цивільного права / Реформування юридичної освіти: виклики часу. Збірник статей до ювілею д.ю.н., проф. Н. С. Кузнецової. К., 2019. С. 261 – 278.
47. Стаднік Ю.В. Окремі аспекти поняття та характеристики договору довічного утримання (догляду) в цивільному праві України. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Юридичні науки. 2019. Вип. 2. URL:

http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnadpcurn_2019_2_12 (дата звернення: 20.08.2022).

48. Стефанчук Р. О. До питання осучаснення організації та викладання цивілістичних дисциплін / Реформування юридичної освіти: виклики часу. Збірник статей до ювілею д.ю.н., проф. Н. С. Кузнецової. К., 2019. С. 219 – 234.

49. Харитонов Є.О., Харитонova О. І. Цивілістичні категорії доби інформаційного суспільства у національній доктрині приватного права: правовідносини. Право України. 2019. № 1. С. 136-153.

50. Ющенко М. С., Кочина О. С. Проблемні питання договору дарування на майбутнє. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право, 2021, №63. С. 178-182.

51. Явор О. А. Особливі обставини зміни або припинення договору найму (оренди) житла за сучасних умов воєнного стану в Україні. Аналітично-порівняльне правознавство, 2022. №2. С. 110-115.

52. Ярошенко А. С., Костенко О. М.. Визнання судом недійсними фіктивних договорів дарування, укладених з метою приховання майна боржника: проблеми формування єдиної правозастосовної практики. Проблеми законності. 2020. №148. С. 66-75.

53. Civil code of the Republic Of Lithuania (2000, July 18). URL: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.245495> (дата звернення: 20. 08. 2023).

54. Code Civil des Français. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT00000607072>(дата звернення: 20. 08. 2023).

55. Code civil. Version consoledee au 1 septembre 2013.URL: <http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070721> (дата звернення: 20. 08. 2023).

56. Graždanskýj kodeks Českoj Respublyky [Civil Code of the Czech Republic]. (2012, February 03). URL: http://juristpraha.cz/ru/89_2012_rus (дата звернення: 22. 08. 2023).

57. Kodeks cywilny Rzeczypospolitej Polskiej: Ustawa z dnia 23.04.1964. URL: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU19640160093/U/D19640093Lj.pdf> (дата звернення: 20. 08. 2023).

58. Lando O. Principles of European Contract Law. URL: https://www.translex.org/400200/_/pecl/ (дата звернення: 20. 08.2023).

59. Lukasevych-Krutnyk, I.S., Milovska, N.V., Popova, N.R., Rybachok, V.À., Belikova, S.O. Analysis of legal regulation of contractual obligations in the civil law system. Astra Salvensis, 2022, 2022(1), pp. 169–182. <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1048124> (дата звернення: 20.08.2023)

60. Kot O. O. Competition Law of Ukraine. Rīga, Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2021. 204 p.

61. Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law: Draft Common Frame of Reference (DCFR). URL: <https://sakig.pl/wp-content/uploads/2019/01/dfcr.pdf> (дата звернення: 20. 08.2023).